

Sammanställning av diskussionerna under förenings- /ordförandeträffarna 12 & 18 oktober 2022

Hembygdsrörelsen - vilka vill vi vara i framtiden?

Hembygdsrörelsen ska utveckla en verksamhetsstrategi som ska ersätta den nuvarande verksamhetsinriktningen. Strategin kommer främst att peka ut riktningen HUR vi ska arbeta för att uppnå långsiktiga mål. Strategin ska vara tillämpbar både nationellt, regionalt och lokalt.

För att lyckas ta fram en strategi har Sveriges hembygdsförbund bett att regionala förbund ska diskutera grundläggande frågor om hembygdsrörelsen och den gemensamma visionen om en levande hembygd öppen för alla på möten med föreningar.

Utifrån en presentation, samtalsguide och ett arbetsblad diskuterades fyra frågor och här följer en sammanställning av samtalen.

På arbetsbladet presenteras vår vision: *En levande hembygd öppen för alla*. Det är den ledstjärna som vi strävar mot. Den uttrycker vad vi vill uppnå på längre sikt, men sätter också ord på viktiga värden i vardagen. Vi vill att människors hembygder ska leva och tror därför att kunskap om platsen, delaktighet och gemenskap är helt avgörande. Ingen ska lämnas utanför, utan alla är välkomna. Det är vår vision.

Visionen kan konkretisera i fyra punkter: ● Vi ska värna kulturarvet över tid ● Vi ska vara en välkomnande rörelse som möter människors kulturarvsintresse ● Vi ska verka i lands- och stadsbygd ● Vi ska spela en aktiv roll för en hållbar samhällsutveckling

Innan samtalen började gjorde vi en tankekarta med egna reflektioner om vad man associerar till visionen

Vad avser vi med "En levande hembygd öppen för alla"

En lokal och social mötesplats i/för bygden dit alla (unga, gamla och de där emellan) kan komma som både besökare och aktörer.

Att hjälpa inflyttade att se sin nya bostadsort som sin hembygd.

Att människor kan få vara med och jobba, utan att hamna i styrelsen.

Att vi fokuserar på att vara inkluderande och välkomnande.

Ha öppna arrangemang.

1. På vilket sätt bidrar vi nu för att nå den gemensamma visionen?

Vi arrangerar olika öppna aktiviteter, temadagar och andra evenemang.

Vi har aktiviteter för att ta hand om och vårda kulturarvet.

Vi ger ut årsböcker och annat tryckt material.

Vi informerar om vår verksamhet.

Vi driver hembygdsgårdar och håller liv i olika äldre byggnader.

Vi syns på olika platser, inte bara på hembygdsgården, utan även på andra ställen med information, till exempel på golfbanan och andra offentliga miljöer som kan vara lite oväntade. Till exempel hänga upp en utställning på ICA Maxi!

Vi ordnar olika stigar med informerande skyltar (inte bara QR-koder). Dock kan vi med QR-koder, vilket är viktigt, levandegöra genom att man då kan ladda ner informativa filmer, ha

levandegörande berättelser, ge information till synskadade genom ljudfiler samt ge information på andra språk.

Vi har ett bra kulturutbud, ofta bakåtriktat, dvs historiska utblickar.

Vi informerar på olika sätt även på andra språk än svenska.

Vi riktar oss till direkt till andra enskilda grupper och bjuder intill besök.

Vi utnyttjar Facebook för att nå ut lättare och snabbare och kan så etablera en kommunikation.

Vi erbjuder hembygdsföreningen/gården som en naturlig samlingspunkt i bygden, dit man kan vända sig i olika sociala situationer.

Ger en plattform för engagemang.

Vi samarbetar med andra, till exempel studieförbunden.

Vi har bra kontakt med kommunen, då kan man få hjälp med både bidrag och annat.

Vi är en del av samhällsutvecklingen genom att vara remissinstans.

Vi skapar hembygdskänsla genom att samarbeta med andra.

Vi intervjuar äldre människor för att få spannet dåtid-nutid-samtid.

Vi bjuder in politiker och berättar om vår verksamhet.

Vi arrangerar en busstur för nyanställda i kommunen.

Vi lämnar kommentarer på en Facebook sida med fokus på förr och nu, på så sätt syns det vilken kunskap som hembygdsföreningen har om platsen och dess historia. På föreningens Facebook sida ska det alltid finnas koppling till hemsidan.

Vi visar utställningar på biblioteken och på äldreboenden.

Vi gör en väggalmanacka med bilder och teman från olika decennier för då kan man "tränga" sig in i folks hem.

Vi är både digitala och analoga

2. Vad vill vi satsa på för att vara närmare visionen i framtiden?

Inte bara samla på prylar utan också ha fler olika aktiviteter.

Sprida kunskap/information för att få in mer folk i verksamheten, inte minst nyinflyttade och skolan. Sätta in en informationsstöt mot ny inflyttade – söka upp dem.

Filma och intervju äldre för att dokumentera innan det inte längre finns några äldre.

Studiecirklar – hela året som engagerar fritidsboende även utan för sommarsäsongen.

Längre öppettider på hembygdsgården/lokala museet.

Skolan viktig inkörspport. Dock svårt att få skolor att besök – hinner inte, har inte pengar för besök.

Viktigt med en stödjande och stimulerande kommun.

Levandegöra för ungdomar – visa hur man gjorde förr.

Utbildningsradion borde mer aktivt promota hembygdsrörelsen med olika program.

Hitta bra och tillgängliga mötesplatser med parkeringsplatser.

Mer kommunikation, oväntad kommunikation. SYNAS.

Blir mer utåtriktade och synas med stora bilder i olika miljöer, på restauranger, på banker, i matbutiker, där syns man.

Få snurr på sociala medier.

Hitta samverkansplattformar.

Samarbeta med andra hembygdsföreningar, ge varandra tips och idéer, låna artiklar.

Samarbeta med andra föreningar som naturskyddsföreningar mm. Starkare tillsammans.

Samarbeta med studieförbunden.

Hitta sätt att rekrytera yngre, samarbeta med 4H

Få folk att jobba i föreningen genom att konkretiserar arbetsuppgifterna, vi behöver någon som kokar kaffe, kuverterar, är tomte?

Begränsa arbetstiden för de ideella och låta styrelsen ta en ledarroll. Bjuda volontärerna på lunch, bjussa om man hade mer resurser, trivselfaktor. Utgå från intressen bland medlemmarna. Oro över den höga åldern, vem ska ta över och upprätthålla engagemang. Behov av nya medlemmar.

Använda sig av lokala kändisar genom att erbjuda en plattform för engagemang.

Samarbeta med andra, tex folkdanslaget som lär ut gamla lekar till barn.

Upparbeta en bra kontakt med kommunen, då kan man få hjälp med både bidrag och annat.

Följdfråga om vad man skulle kunna göra med oändliga resurser:

Öppet året runt, fikamöjligheter varje dag. Tillgängliggöra sina miljöer med tex hiss, hitta moderna sätt att digitalisera, få hjälp med vettig och stor lokal där man kan vara permanent och bjuda in unga och gamla. Skillnad på att äga eller förvalta en byggnad.

3. Är det något vi skulle kunna sluta med?

Nej.

Men, man kan behöva sluta med något för att ha kraft att börja med något nytt och utveckla.

Ofta slutar man med något när man tappar en eldsjäl.

Vi kanske skulle sluta med Valborg och Midsommar och andra evenemang, men då är det slut med hembygdsföreningen också.

Sluta vara så inskränkta.

Vi har under åren av olika skäl dragit ner på saker tidigare. Om vi drar ner mer, så finns vi inte.

Ibland är vi för rädda att ta bort något. Ibland är detta vägen för att göra något annat.

Tryckta informationsblad blir snart inaktuella, vi bör därför vara mer digitala.

Fysiska möten är viktigt.

Vi kan inte hitta så mycket som vi vill sluta med. När vissa entusiaster slutar så kan vissa grejor sluta automatiskt.

Vi skulle behöva någon som kan hjälpa oss med en bra dokumentation av föremål.

Sluta ta emot föremål som vi inte kan sköta, se till att ha ett avtal som ger föreningen rätt till att sälja eller kasta. Tänk på skillnad mellan deponera och skänka. Det man tar emot ska ha proveniens, tänk på att även samla från 1970- och 80-talet. Gör föremålen levande med kunskap och berättelser. Se samtidshistorien. Släng inte ut barnet med badvattnet, kunskap om föremålen. Glöm inte det vardagliga.

Lära sig att tacka nej.

Samarbeta med närliggande föreningar om liknande teman, behöver inte ha tre skolmuseer eller tre julmarknader.

Sluta med för höga ambitionsnivåer, finns inte resurserna så är det så.

4. Vad är vårt främsta syfte – varför är vi unika?

Vi är ett socialt kitt i samhället – vi samlar folk.

Vi är kulturarvets bevarare.

För att kunna blicka framåt är det bra att kunna se bakåt och ”förstå”.

Ett levande kulturarv skapar identitet och sammanhållning.

Vi skapar rötter i hembygden – vi är en ”ankargrund i verkligheten” och skapar en levande hembygd för alla.

Kulturen förändras hela tiden.

Vad är vår främsta utmaning – att föryngra, att involvera våra grannar.

Hembygd som naturrum.

Bro mellan det gamla och det nya.

Förmedla kulturarvet till nya generationer.